FORMAREA „SCHIMBULUI DE MÎINE", PROBLEMĂ PRIORITARĂ A SPORTULUI ROMÂNESC

AVEM TALENTE DE EXCEPȚIE — SĂ LE TRANSFORMĂM ÎN CAMPIONI DE ELITĂ

Ne apropiem de încheierea primului dintre cei cinci ani ai perioadei 1981—1985, interval pentru care actualul Program de dezvoltare a educației fizice și sportului stabilește obiective și sarcini precise și la capitolul — esențial — al continuării activității de selecție și pregătire a copiilor și juniorilor pentru sportul de mare performanță. De aceea considerăm ca deosebit de utilă inițiativa organizării pe această temă, de către C.N.E.F.S. și M.E.I., a unei recente consfătuiri. La dezbateri, pe marginea raportului Comisiei centrale de pregătire a juniorilor, prezentat de **Alexandru Mogoș**, au luat cuvîntul : **S. Coandă**, inspector școlar județul Bihor, **T. Mureșan**, antrenor federal F.R. Scrimă, **I. Șiclovan**, prof. univ. I.E.F.S. București, **I. Țapu**, inspector școlar jud. Neamț, **M. Rădulescu**, antrenor federal F.R. Fotbal, **Maria Zamfirescu**, director C.S.S. Atletism București, **A. Damșa**, secretar C.J.E.F.S. Timiș, **V. Ignat**, medic C.M.S., **Rodica Șiclovan**, expert instructor Centrul de perfecționare a cadrelor sportive, **Maria Simion**, președintele C.S. „Viitorul" București. Principalele sarcini cu privire la selecția și instruirea juniorilor pentru sportul de performanță au fost prezentate de tovarășii **Marin Iliescu**, director în Ministerul Educației și Învățămîntului, și **Emil Ghibu**, secretar al C.N.E.F.S.

Există în acest moment **un important potențial organizatoric și tehnic** capabil să asigure cu succes traducerea în practică a prevederilor Programului de dezvoltare privind creșterea de noi generații de performeri. Ființează în fiecare județ una sau mai multe unități sportive dotate material și încadrate corespunzător cu cadre de specialitate care au drept scop fundamental DEPISTAREA ȘI FORMAREA SPORTIVILOR DE PERFORMANȚA. **Acestei repartizări proporționale pe întreg teritoriul țării îi corespund, pe de altă parte, acumularea unei experiențe organizatorice prețioase, precum și existența unui număr important de cadre capabile să organizeze și să conducă la nivel superior procesele de selecție și pregătire a copiilor și juniorilor pentru o activitate sportivă cu standarduri înalte.** În prezent, în țara noastră există o rețea alcătuită din 321 unități sportive, dintre care 207 cluburi sportive școlare. Față de anul 1980, **echipele naționale de juniori au înregistrat în 1981 un progres în direcția creșterii competitivității pe plan internațional,** vădit în confruntările directe cu tinere generații din celelalte țări ale lumii. Pot fi amintite cele **6 medalii obținute la campionatele mondiale** (2 de aur, datorate canotajului feminin), **21 de medalii la campionatele europene** (7 de aur, datorate tirului, popicelor și tenisului de masă) și **37 de medalii la „Concursurile Prietenia"** (8 de aur, realizate de canotori, atleți, boxeri, înotători, săritori în apă și trăgători). În același timp, trebuie cu deosebire remarcate **comportările excelente pe care unii tineri sportivi, mulți juniori, le-au avut în această vară, în cadrul întrecerilor de ridicat nivel ale Universiadei de la București.** Infuzia de tinerețe în lotul studențesc de volei a fost determinantă — părerea este unanimă — în obținerea medaliei de aur ; gimnaștii noștri foarte tineri au arătat că pot călca pe urmele gimnastelor ; cîteva junioare au fost cele mai bune jucătoare ale lotului de baschet, cîștigător al medaliei de bronz. Și iată că, de curînd, fotbaliștii juniori au cîștigat o pe deplin meritată medalie de bronz la campionatul mondial din Australia. Toate aceste fapte constituie **o convingătoare demonstrație pentru existența în țara noastră a numeroase talente tinere în toate disciplinele sportive.**

Odată stabilite aceste lucruri, să spunem însă că rezultatele globale obținute în acest domeniu în care se făurește însuși viitorul sportului românesc nu sînt încă pe măsura condițiilor materiale create, a importantului potențial al specialiștilor angrenați în această activitate, a speranțelor iubitorilor de sport din țara noastră. Apreciem că a venit momentul ca, în fine, acumulările cantitative din cadrul sistemului existent să se facă simțite în mult mai mare măsură și pe firmamentul sportului mondial a noi nume de tineri, în dreptul cărora să scrie : ROMÂNIA.

CONTRIBUȚIA JUDEȚELOR LA ALCĂTUIREA LOTURILOR NAȚIONALE ÎN 1981

1.	București	1353,67 p
2.	Arad	176,86 p
3.	Sibiu	165,31 p
4.	Brașov	155,58 p
5.	Maramureș	155,30 p
6.	Bacău	142,30 p
7.	Bihor	136,68 p
8.	Prahova	122,70 p
9.	Dolj	113,72 p
10.	Constanța	107,19 p
11.	Cluj	100,67 p
12.	Brăila	97,13 p
13.	Argeș	86,73 p
14.	Galați	85,30 p
15.	Satu Mare	83 p
16.	Timiș	78,58 p
17.	Suceava	78,22 p
18.	Hunedoara	75,78 p
19.	Caraș-Severin	64,17 p
20.	Iași	61,22 p
etc.		

NOTĂ: La alcătuirea prezentului clasament s-au luat în considerație punctajele oferite de numărul sportivilor juniori promovați în loturile naționale de juniori și seniori (10 p pentru selecția în lotul de seniori, 3 p în cel de tineret, 2 p în cel de juniori I și 1 p pentru cooptarea în loturile de juniori II și copii), precum și contribuția (sistem de punctare așa-zis „olimpic" : 7—5—4—3—2—1 p) acestora la obținerea de puncte și medalii la campionatele mondiale, europene și la „Concursurile Prietenia" din anul 1981. În cazul în care un județ a avut contribuții la cîștigarea unei medalii, de către un echipaj sau o echipă, s-a împărțit numărul de puncte la numărul de componenți ai formației medaliate, rezultatul și zecimalele întrînd în zestrea județului de origine al sportivului respectiv. Au fost luate în considerație numai disciplinele olimpice de vară.

DE CE NU DEVINE MAI EFICIENT SISTEMUL UNIC NAȚIONAL DE SELECȚIE ?

În luna iulie 1979 a fost pus la dispoziția specialiștilor un sistem unic național de selecție a elementelor talentate, ale cărui criterii (probe și norme elaborate pe baze științifice) constituie un excelent instrument de lucru. Și totuși, eficiența acțiunii de aplicare determinantă pentru viitorul sportului de performanță, rămîne încă scăzută. Din acest motiv, în multe unități se lucrează cu elemente plafonate, fără perspectivă, care cheltuiesc fonduri la competiții și uzează echipament și materiale sportive. Aceasta este urmarea directă a unor acțiuni de selecție accidentală, în urma cărora sînt reținuți în secții copii și juniori care vin întîmplător la terenuri, în loc ca antrenorii să procedeze la activități bine gîndite și temeinic organizate de depistare a tinerelor talente.

Cum s-a ajuns la această situație ?

Se pare că, în primul rînd, vina **aparține organelor sportive locale (C.J.E.F.S., inspectoratele școlare județene) care nu au organizat în mod judicios acțiuni de prelucrare, explicare și convingere a profesorilor de educație fizică din școli asupra valorii practice și utilității sistemului unic național de selecție.** În urma unor sondaje efectuate de specialiști ai C.N.E.F.S., s-a constatat că în majoritatea cazurilor s-a recurs la simple instruiri sumare. Pe de altă parte, C.J.E.F.S., inspectoratele școlare au tolerat lipsurile și neajunsurile manifestate în procesul de selecție, neluînd măsurile cuvenite în cazurile constatate pe teren. S-a ajuns pînă acolo încît au fost acordate calificative bune și foarte bune unor profesori și antrenori din secții care lucrau cu elemente aprioric fără viitor în marea performanță ! Această situație a constituit rădăcinile unor stări de lucruri nesatisfăcătoare în anumite discipline sportive cu o importantă pondere olimpică. Iată, de pildă, la finala campionatului republican al atleților juniori I și II din 1981 au participat 1 349 de sportivi. **Numai că dintre aceștia doar 493** (ceea ce înseamnă 36 la sută !) **au reușit să îndeplinească, în condiții de concurs, baremurile de valoare medie fixate de federație.** Întrucît ceilalți 856 de juniori n-au fost în stare să îndeplinească aceste baremuri, se poate trage concluzia că aceștia nu mai prezintă suficiente garanții de a deveni performeri în adevăratul înțeles al cuvîntului. Alt caz: **patru dintre cele 64 de echipe de baschet** (32 feminine și 32 masculine) **înscrise în Divizia școlară și de juniori n-au fost acceptate în competițiile din cauza aceleiași neîndepliniri a baremurilor din cadrul probelor de control. Din totalul de 832 de sportivi prezenți la aceste probe, au fost respinși 202, ceea ce înseamnă nici mai mult nici mai puțin decît 24 la sută. În fine, Federația română de volei s-a văzut pusă în situația de a refuza — tot din cauza incapacității de a trece normele de control — participarea la competiții a 8 (opt) echipe de juniori și școlari. Altor 13 formații li s-a fixat o nouă perioadă de examinare.** Ca la... corigențe !

Pentru ca la acest important capitol al selecției să înregistrăm beneficii, e necesar ca fiecare tehnician care lucrează în și pentru acest domeniu să fie convins că **scopul său suprem este unul de interes național, adică PROMOVAREA DE ELEMENTE DE ÎNALTĂ VALOARE SPORTIVĂ ÎN LOTURILE REPREZENTATIVE DE JUNIORI ȘI SENIORI.** Pentru aceasta, profesorii și antrenorii trebuie să dea mai mult de la ei, să depună cu adevărat suflet în activitatea lor. E necesar să se lucreze individualizat cu sportivii care au demonstrat calități deosebite, nu după orare fixe, ci ori de cîte ori aceștia au posibilitatea să vină la teren sau sală, după programul școlar. Munca de antrenorat nu este una funcționărească, cu oră unică de început și de sfîrșit de program. Pentru că altfel nici un sportiv nu poate atinge volumul de antrenament pe care exigențele actuale îl impun chiar și la vîrstele mici și nici un antrenor nu poate să asigure viitorului mare campion o pregătire fizică generală corespunzătoare, componentă cu implicații majore în atingerea marii performanțe.

CRITERIUL MUNCII FIECĂRUI COMPETITIVITATEA INTERNAȚIONALĂ

Principala problemă de rezolvat în perioada imediat următoare o constituie creșterea eficienței unui număr mult mai mare de unități sportive responsabile pentru formarea tinerilor performeri. Dacă la capitolul realizărilor poate fi trecut faptul că **în loturile naționale lărgite de juniori au figurat în 1981 reprezentanți din toate județele țării,** în schimb **sportivi din prea puține secții au reușit să devină** TITULARI DE VALOARE **în loturile reprezentative.** Exemplul cel mai grăitor al acestei nesatisfăcătoare stări de lucruri îl oferă atletismul. **Doar 53 din totalul de 169 de secții (în care lucrează 529 de profesori și antrenori !) au oferit sportivi loturilor naționale, iar dintre acestea au punctat în competiții internaționale oficiale performeri din doar 10 secții. Numai 31 din cele 71 de secții de volei, existente în 39 de județe ale țării, au contribuit la alcătuirea loturilor naționale. Cam în aceeași situație se află și luptele greco-romane, la această disciplină punctînd în întreceri internaționale doar reprezentanți din 8 unități, cînd în total activează în țară 76 de secții, încadrate cu 127 de tehnicieni...**

Sporirea eficienței unităților sportive specializate în creșterea tinerilor performeni are în vedere și VALOAREA ELEMENTELOR OFERITE LOTURILOR NAȚIONALE, criteriu care înseamnă exclusiv capacitatea de a face față cu succes întîlnirilor de rang european, mondial și olimpic. În puține cazuri, sportivii prezentați selecționerilor loturilor reprezentative de către secții au, cu adevărat, o valoare competitivă pe plan internațional.

Trebuie luată în considerare și VALOAREA ÎN SINE A REZULTATELOR obținute de unii juniori care au participat la competițiile internaționale specifice ale anului 1981. Se poate face observația că **prea multe dintre aceste rezultate nu au un nivel ridicat și nu oferă garanția că în următorii ani ele vor crește astfel încît, la categoria seniorilor, să putem obține locuri fruntașe în special la Jocurile Olimpice, campionate mondiale și europene.** Este cazul atletismului, înotului, al unor probe de tir, voleiului (fete), schiului, boxului, halterelor.

În urma acestor constatări se impune concluzia că **prea mulți dintre antrenorii și profesorii de specialitate nu privesc problemele promovării sportivilor lor în eșaloanele superioare ale competițiilor republicane și în loturile reprezentative, precum și cele ale formării unor valori competitive pe plan internațional ca pe un scop de bază al activității lor.** Transferînd în mod mecanic elemente ale tehnologiei de pregătire la vîrf, specifice seniorilor, la nivelul copiilor și juniorilor, fără adaptările neapărat necesare, prea adesea ei își formează garnituri de juniori cu care vizează obținerea unor performanțe la nivel județean sau cel mult național al juniorilor, la adăpostul lor putînd sta în liniște pînă în anul următor. **În acest fel se neglijează lucrul în perspectivă, fără a se asigura mai întîi viitorilor performeri o bază fizică reală, pe care să se poată grefa ulterior solide deprinderi tehnice și tactice și cultiva importante calități psiho-morale.** Acești antrenori se mărginesc la aducerea elementului talentat pînă la un nivel capabil să facă față unei competiții de nivel local dar, odată atins acest scop, eforturile încetează. Or, nu așa trebuie să stea lucrurile. Pentru că **practica forțării rezultatelor imediate are implicații negative asupra viitorului juniorilor ca sportivi.** Ea perturbă, în primul rînd, importanta relație dintre cele trei niveluri : începători — avansați — sportivi de performanță. În timp ce activitatea cu începătorii devine un scop în sine, preocuparea dominantă fiind în acest caz participarea rapidă la competiții, pregătirea și dezvoltarea fizică multilaterală, adică baza însușirii corecte și eficiente a procedeelor tehnico-tactice este neglijată. Așa se face că, **de dragul rezultatelor imediate, prea mulți tineri care au trecut, ca vîrstă, de stadiile începătorilor și avansaților își încetează progresele pe linie sportivă, ingroșind proporția de ratări și plafonări atunci cînd devin, pe măsura trecerii anilor, seniori.**

ANTRENOR : A ELEVILOR SĂI

În primul an al noului ciclu olimpic, se poate afirma că în țara noastră cadrul organizatoric necesar activității de pregătire a copiilor și juniorilor pentru sportul de mare performanță a fost considerabil întărit. Această structură bine concepută, judicios repartizată în toate județele țării, angrenează un număr suficient de specialiști cu experiență. Pentru a ridica eficiența acestei activități esențiale pentru viitorul sportului de performanță românesc sînt, însă, necesare eforturi sporite. Trebuie concentrate toate forțele pentru traducerea în viață a prevederilor în acest domeniu ale Programului de dezvoltare a educației fizice și sportului în perioada 1981—1985.

● **Scopul fundamental al muncii fiecărui antrenor și profesor care lucrează în sportul de performanță — la cluburi și secții ; trebuie să fie deplasat de la obținerea cu orice preț a unor rezultate rapide, nesemnificative, pe lucrul în perspectivă, finalizat în promovarea a cît mai mulți și mai valoroși juniori în secțiile și echipele participante la campionatele republicane de juniori I și seniori, precum și în loturile naționale.** Unitatea de măsură a muncii specialiștilor noștri trebuie să fie comportarea excelentă a elevilor lor în competițiile internaționale oficiale.

● **Importanta acțiune a selecției primare, cu adînci implicații în viitorul sportului de performanță, trebuie să fie efectuată numai pe baza și conform cerințelor, normelor și prevederilor sistemului unic național de selecție, instrument eficace de lucru în tentativa de găsire a sportivilor cu calități deosebite.**

● **Îmbunătățirea atitudinii profesorilor și antrenorilor față de procesul de antrenament, în sensul depunerii unor eforturi sporite în activitate și, în special, al lucrului individualizat cu elementele de excepție.**

● **Creșterea eficienței procesului de pregătire prin asigurarea unui volum mare de muncă, a unei pregătiri fizice adecvate, a obiectivizării antrenamentelor prin folosirea sistemului de probe și norme de control, a unei munci educative adaptate la specificul activității sportive.**

● **Clarificarea și stabilizarea relațiilor între cele trei nivele de pregătire, începători-avansați-sportivi de performanță și mai ales acelea dintre secțiile de juniori și cele de seniori, în sensul că nici o unitate specializată în selecția și formarea copiilor și juniorilor ca performeri nu trebuie să acționeze în afara obligațiilor de a asigura elemente sportive valoroase unor secții de seniori bine stabilite.**

● **Cluburile sportive școlare au o importanță crescîndă în descoperirea, selecția și formarea viitorilor sportivi de performanță, ele fiind principalele unități care au rolul de a oferi în perspectivă, cluburilor de seniori, loturilor naționale de juniori I, de tineret și de seniori, performeri de valoare.**

Odată îndeplinite toate aceste condiții, activitatea unităților specializate în formarea sportivilor de performanță va înregistra o creștere substanțială a eficienței lor, pregătind campioni capabili să-i înlocuiască cu succes pe titularii de azi și să reprezinte cu demnitate sportul românesc în competițiile internaționale și în special la Jocurile Olimpice din 1984.

Pagină realizată de **Radu TIMOFTE**

Pentru străinătate : abonamentele prin ILEXIM — departamentul export import presă, P.O. Box 136—137, telex 11 229, București, str. 13 Decembrie nr. 3